

(Artikkel i Farmann Newsletter Uke 47, 7. november 2005;
http://www.farmann.no/2005/11/menneskelig_varmeverk.html)

Farmann

Norsk forretningsblad.

Odd Gunnar Skagestad:

Menneskelig varmeverk?

Ingen kjede er sterkere enn dens svakeste ledd. Det gjelder også med hensyn til årsakskjeder. Jo flere ledd, desto flere usikkerhetsfaktorer og potensielle feilkilder. Svikter ett eneste ledd i kjeden, faller hele resonnementet sammen. Svikter flere ledd, havner resonnementet hinsides enhver redningsoperasjon. Som Henrik Ibsen sa, - Når utgangspunktet er som galest, blir resultatet titt originalest.

La oss anvende denne forståelsen på en av vår tids mest populære myter – nemlig forestillingen om den angivelig menneskeskapte globale oppvarming.

Myten – eller teorien, om man vil – består av en kjede inneholdende følgende postulater:

Menneskelig virksomhet (spesielt forbrenning av karbon) har resultert i en øket (og stadig økende) CO₂ -andel av Jordens atmosfære. Denne økningen fører til en forsterket drivhus-effekt, som i sin tur har medført eller vil medføre en økning i jordatmosfærens gjennomsnittstemperatur – populært kalt ”global oppvarming”.

Dette er et postulat-knippe som vi uavlatelig bombarderes med i allehånde media og i uttalelser fra allehånde ”eksperter”. Vanligvis i sterkt forenklet form – andre ganger med påhengte (om enn underforståtte) hypoteser om hvilke kalamiteter denne globale oppvarmingen må antas å føre til. Som for eksempel under årets stortingsvalgkamp, da enkelte politikere viste til orkanen ”Katrina”s herjinger som ”bevis” for at vi må redusere bilkjøringen ...

Fra politikeres og andre (mer eller mindre kvalifiserte) geofysiske autoriteters talerstoler gjentas til kjedsommelighet forestillingen om de menneskeskapte klimaendringer, med en

salvelsesfylde som har gitt disse postulatene en egendynamikk og en selvforsterkende status av ugjendrivelig, opplest og vedtatt "sannhet". Som "sannhetsbevis" henvises likeledes uavlatelig til den massive enighet som angivelig råder på autoritativt hold. Hyppig siterte kilder omfatter diverse rapporter fra FNs klimapanel (IPCC), CICERO Senter for klimaforskning og Arktisk Råds klimastudie ACIA. Her kan man blant annet få vite at den globale oppvarmingsprosessen – som vi angivelig er på full fart inn i – vil resultere i en temperaturøkning i Jordens atmosfære på mellom 1,50 og 60 Celsius innen år 2050, at økningen vil bli aller sterkest i Arktis, samt at klimaet på Jorden vil bli mer uforutsigbart – bortsett fra at det vil bli hyppigere, sterkere og mer ødeleggende stormer og andre naturkatastrofer.

Så langt det toneangivende tankegods på området.

For bedre å forstå hva det hele dreier seg om, kan det være nyttig å ta en titt på selve atmosfæren – å gi oss selv et begrep om hva den egentlig er for noe.

Jordens atmosfære består av følgende komponenter, angitt i prosentandeler:

78,09 % Nitrogen

20,95 % Oksygen

0,93 % Diverse edelgasser – i hovedsak Argon

0,03 % Karbondioksyd – også kalt CO₂

(Tilsammen 100,00 %)

CO₂ utgjør med andre ord 3/10000 eller tre tiendedels promille av jordatmosfæren, dvs. en forsvinnende liten andel av totalen. Denne andelen har vært tilnærmet konstant i historisk tid. Enkelte klimaforskere antar at denne andelen har økt med ca. 10 % i løpet av de siste 100 årene, - hvilket meget vel kan være tilfelle. Dette anslaget (som egentlig bare er en gjetning) er imidlertid beheftet med betydelige metodiske usikkerheter, og er forståelig nok vanskelig verifiserbart.

Det innebærer uansett - gitt de forsvinnende små volumene som vi her taler om – ingen signifikant endring i jordatmosfærens totale sammensetning.

Til teorien om at menneskelig virksomhet har resultert i en øket CO₂-andel av atmosfæren, og at denne økningen medfører en forsterket drivhus-effekt, som i sin tur fører til en økning av jordatmosfærens gjennomsnittstemperatur, må følgende bemerkes:

- Det foreligger intet empirisk materiale (ingen måledata e.l.) som tyder på at det faktisk har funnet sted noen slik oppvarming i løpet av de siste 100 år, eller at noen slik oppvarming

finner sted nå.

- Det er ikke påvist noen entydig sammenheng mellom en eventuell forsterket drivhus-effekt og en eventuell derav følgende økning i jordatmosfærens gjennomsnittstemperatur – angjeldende fysiske prosesser (hvorav drivhus-effekten er én) er mer kompliserte enn som så.
- Det er heller ikke påvist at en eventuell øket andel av CO₂-innholdet i atmosfæren vil føre til noen forsterket drivhus-effekt. Drivhus-effekten er et produkt av samspillet mellom mange faktorer – prosesser såvel som substanser – og blant disse skiller ikke CO₂ seg ut som en substans med radikalt annerledes – og dermed spesielt utslagsgivende – egenskaper enn atmosfærens øvrige klimagasser.
- Uansett er CO₂-komponenten i jordatmosfæren så forsvinnende lite at eventuelle utslag ville være uten praktisk signifikans.
- At den eventuelle økning av CO₂-innholdet i atmosfæren som antas å ha funnet sted gjennom de siste 100 år skulle skyldes menneskelig virksomhet, er ikke påvist. Men selv om dette (mot formodning) skulle være tilfelle, foreligger det ingen påvist årsakssammenheng mellom en slik antagelse og antagelsen om at det skulle foregå en såkalt ”global oppvarming”.

Til teorien om en årsakssammenheng mellom menneskelig virksomhet og en angivelig ”global oppvarming”, er således å si at vi her har å gjøre med en årsakskjede som utelukkende består av en serie ytterst svake ledd.

Det er ikke dermed sagt at teorien nødvendigvis er gal. I virkelighetens verden er alt i prinsippet mulig. Men i mangel av noen form for troverdig begrunnelse må teorien likevel sies å ha formodningen mot seg, - som juristene sier så vakkert. Og vi andre bør nøkternt kunne konstatere at teorien – inntil påviselig belegg for noe annet måtte foreligge – hører hjemme i overtroens og mytenes verden.

Posted by Odd Gunnar Skagestad on November 21, 2005 02:01 EM |

http://www.farmann.no/2005/11/menneskelig_varmeverk.html